

Regnbetingede overløb

- Forurenerens ansvar

Partner, advokat (L) Jacob Brandt

Miljøbeskyttelseslovens formål og grundprincipper:

- ◆ § 1, stk. 1:
 - *"Loven skal medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet."*
 - ◆ § 1, stk. 2, nr. 1:
 - *" at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper,"*
-

Miljøbeskyttelseslovens formål og grundprincipper:

- ◆ § 3, stk. 2:
 - *“Ved bedømmelsen af omfanget og arten af foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening skal der lægges vægt på*
 - *1) de ydre omgivers beskaffenhed og forureningens sandsynlige virkning på disse”*
-

Miljøbeskyttelseslovens formål og grundprincipper:

- ◆ § 4, stk. 1:
 - *"Den, der vil påbegynde virksomhed, der kan give anledning til forurening, skal vælge et sådant sted for udøvelsen, at faren for forurening begrænses mest muligt."*
-

Hvem er forureneren?

- Miljøbeskyttelseslovens formål og grundprincipper:
 - ◆ § 4, stk. 3:
 - *"Den, der påbegynder eller udøver virksomhed, der kan give anledning til forurening, skal træffe foranstaltninger, der kan forebygge og imødegå denne og tilrettelægge virksomhedens indretning og drift på en sådan måde, at den i mindst muligt omfang medfører forurening,*
 - *Ved indretning af virksomhedens anlæg og ved tilrettelæggelse af driften, ..., skal det sikres, at ... forureningen ... begrænses bedst muligt."*
-

Hvem er forureneren?

- Forureneren er driftsherren på spildevandsanlægget
 - ◆ Driftsherren på de spildevandsanlæg, hvorfra der sker regnbetingede overløb vil ofte være det kommunale spildevandsselskab
 - Udgangspunktet vil være, at det er ejeren, der må anses som driftsherre
-

Krav om tilladelse?

- Driftsherren skal have tilladelse til regnbetingede overløb
 - ◆ § 28, stk. 1:
 - *"Kommunalbestyrelsen giver tilladelse til, at spildevand tilføres vandløb, søer eller havet"*
 - ◆ § 28, stk. 2:
 - *"Miljø- og fødevarerministeren giver tilladelse i henhold til stk. 1 til udledning af spildevand fra listevirksomheder, for hvilke ministeren meddeler godkendelse i henhold til § 40, medmindre anlægget har en kapacitet på 30 personækvivalenter eller derunder."*
-

Krav til udledningstilladelsen

- ◆ En tilladelse skal iagttage forvaltningsretlige principper om:
 - Saglighed (begrundelseskravet)
 - Proportionalitet
 - Lighedsprincippet
 - ◆ En tilladelse skal iagttage miljøbeskyttelseslovens formålsbestemmelse og grundprincipper:
 - Så vidt muligt undgå forurening
 - Så vidt muligt placeres overløbet under hensyntagen til lokalitetens sårbarhed
 - Så vidt muligt indrettes under hensyntagen til mindst mulig negativ effekt
-

Krav til udledningstilladelsen

- MAD.2005.1691
 - ◆ Sagen angik, hvilke krav der skal stilles til udledning fra regnvandsbassin med henblik på at sikre lodsejere mod oversvømmelser og andre gener som følge af udledning af separat regnvand og vejvand til åen.
 - ◆ Nævnet fastslog, at et vandløbs hydrauliske bæreevne og kapacitet må indgå som et naturligt led i overvejelserne i forbindelse med etablering af en ny spildevandsudledning.
-

Krav til udledningstilladelsen

- MAD.2005.1691
 - ◆ Nævnet henviste til, at der ofte ville være en sammenhæng mellem varetagelse af rent afstrømningsmæssige hensyn og hensynet til at forebygge forurening
 - Nedbrydning af brinker kan føre til forøget indhold af suspenderet stof i et vandløb.
 - Oversvømmelser kan afstedkomme forureningsmæssige og hygiejniske problemer.
-

Krav til udledningstilladelsen

- MAD.2005.1691
 - ◆ Vedrørende krav til spildevandsudledningen for at tilgodese vandløbets hydrauliske kapacitet bør sikres, at overløbshyppigheden fra bassiner som minimum ikke overstiger gennemsnitligt ét overløb hvert 5. år.
 - Hensynet til at sikre lodsejere mod oversvømmelser => sagligt hensyn
-

Krav til udledningstilladelsen

- ◆ En tilladelse skal udformes i overensstemmelse med rammerne for vandplanlægningen
 - BEK. 1433/2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder
 - Bekendtgørelsen finder anvendelse på udledning tilladt efter miljøbeskyttelsesloven
 - Der skal bl.a. fastsættes vilkår, der
 - sikrer overholdelse af miljøkvalitetskrav
 - ikke modvirker opfyldelse af miljømål
 - som udgangspunkt ikke medfører øget forurening
 - Gælder dog ikke for udledning af husspildevand på mindre end 30 PE

Krav til udledningstilladelsen

- Der skal endvidere fastsættes vilkår om:
 - den største tilladte koncentration af ethvert forurenende stof
 - den gennemsnitlige tilladte koncentration af ethvert forurenende stof i udledningen
 - den største tilladte mængde af stoffet i udledningen eller en tilladt udledt vandmængde.
-

Krav til udledningstilladelsen

- Miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter
 - Blandingszonerne giver mulighed for at overskride miljøkvalitetskravene
 - Blandingszonen skal være
 - 1) begrænset til udledningpunkternes umiddelbare nærhed, og
 - 2) afpasset efter koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningpunktet
-

Hvad sker der ved manglende overholdelse?

- Miljøbeskyttelseslovens § 30
 - ◆ Stk. 1:
 - *"Hvis et spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, herunder ikke opfylder eller tilgodeser de krav, der er fastsat efter § 28 og § 29, samt forudsætninger fastsat efter § 32, stk. 4, kan tilsynsmyndigheden påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget. Tilsynsmyndigheden kan endvidere ændre vilkår fastsat i en tilladelse efter § 28, hvis de tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige."*
-

Hvad sker der ved manglende overholdelse?

- Miljøbeskyttelseslovens § 30
 - ◆ Stk. 2:
 - *"Kan forureningen ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud imod fortsat drift af anlægget."*
-

Hvad sker der ved manglende overholdelse?

- MAD.2011.2609NMK:
 - ◆ Et regnvandsbassin var gentagne gange gået over sine bredder med oversvømmelse af naboejendomme til følge
 - ◆ Naturstyrelsen meddelte § 30-påbud til det kommunalt ejede spildevandsselskab om, at et bestemt flodemål skulle overholdes
 - ◆ Kravet var, at der alene måtte ske oversvømmelse hvert 5. år
 - ◆ Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede påbuddet.
-

Ansvar for dimensioneringen

- ◆ Risikerer spildevandsselskaberne at blive erstatningspligtige, hvis de af miljømæssige grunde ikke kan få lov til at lave de for kapaciteten nødvendige overløb?
 - U.1987.258H
 - MAD.2006.663Ø
-

Ansvaret for dimensioneringen

- ◆ U.1987.258H: Greve-dommen
 - Under et kraftigt og usædvanlig langvarigt regnskyl var kloakanlægget ikke i stand til at bortlede vandet med den følge, at der skete oversvømmelse, som voldte skade på nogle huse.
 - Forsikringssselskabet, som havde dækket skaderne, søgte herefter regres mod Greve Kommune.

 - ◆ Spørgsmålet var herefter, om kommunen kunne anses for ansvarlig for, at kloakanlægget ikke kunne bortlede vandet?
-

Ansvar for dimensioneringen

- ◆ U.1987.258H: Greve-dommen
 - Fire dommere - Høeg, Torben Jensen, Gersing og Hornslet - udtalte:
 - *"Som nævnt i dommen må det lægges til grund, at kloaksystemet var dimensioneret i overensstemmelse med sædvanlig praksis,"*

Ansvar for dimensioneringen

- ◆ Hvad er sædvanlig praksis?
 - *Det er en dynamisk norm*
 - Tilgængelig viden om nedbørsforhold skal inddrages
 - Spildevandsanlægget skal ikke kunne håndtere alle nedbørshændelser
 - Spildevandskomitéens skrifter må forventes at udgøre normen, medmindre der er solidt fagligt grundlag for at fastslå, at de ikke er udtryk for seneste viden og udvikling eller konkret egnede
-

Kan miljøerstatningsloven finde anvendelse?

- Forudsætningen for, at miljøerstatningsloven finder anvendelse, er, at vi kan finde aktiviteten på lovens bilag:
 - Miljøerstatningslovens bilag, pkt. J8:
 - ◆ *"Virksomheder med tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af spildevand fra anlæg med en kapacitet på mere end 30 personækvivalenter eller spildevand, som indeholder andre stoffer, end hvad der sædvanligt forekommer i husspildevand, eller som har en væsentlig anden sammensætning."*
-

Hvad dækker miljøerstatningsloven?

- § 1
 - ◆ *"Loven gælder for skade, der forvoldes ved forurening af luft, vand, jord eller undergrund som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilaget til loven."*
 - § 2
 - ◆ *"Skade efter denne lov omfatter
 - 2)tingsskade,
 - 3)andet formuetab og
 - 4)rimelige omkostninger til afværgelse eller forebyggelse af skade eller til genopretning af miljøet."*
-

Hvad dækker miljøerstatningsloven?

- § 3:
 - ◆ *"Den, der som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilag til loven, forårsager en forurening, skal erstatte den skade, som forureningen medfører.*
 - ◆ *Stk. 2. Ansvar efter stk. 1 indtræder ikke, hvis skaden skyldes, at aktiviteten er udøvet i overensstemmelse med ufravigelige forskrifter, der er fastsat af en offentlig myndighed."*
-

Hvad dækker miljøerstatningsloven?

- MAD.2006.663Ø
 - ◆ *Sagen var et regressøgsmål fra forsikringselskaber mod kommune i anledning af oversvømmelseskade forårsaget af offentligt spildevandsanlæg.*
 - ◆ *Den 4. og 19. august 2001 faldt der usædvanlige store nedbørsmængder på kort tid - 28,8 mm på 66 minutter og 45 mm på 105 minutter.*
 - ◆ *Dette gav anledning til overløb fra kommunal kloak, hvilket medførte betydelige oversvømmelseskader.*
-

Hvad dækker miljøerstatningsloven?

- MAD.2006.663Ø
 - ◆ *Landsretten afviste, at miljøerstatningsloven fandt anvendelse, da denne lov alene omfatter miljøskader forstået som forurening af miljøet i form af forrykkelse af den økologiske balance, idet retten ikke mente, at vandskader på bygninger og inventar kunne henføres hertil.*
 - ◆ *Landsretten frifandt kommunen med henvisning til, at anlæggets dimensionering svarede til sædvanlig praksis, og der ikke var begået ansvarspådragende fejl ved vedligeholdelsen.*
-

Kontakt

Jacob Brandt

Partner, advokat (L) · København

Offentlig Virksomhed

T +45 72 27 33 63

M +45 25 26 33 63

E jab@bechbruun.com

København
Danmark

Aarhus
Danmark

Shanghai
Kina

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com

København
Danmark

Aarhus
Danmark

Shanghai
Kina

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com